

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
056/20	Plan- og kommunalteknisk utval	PS	03.06.2020

Saksbehandlar	ArkivsakID
Lars Johan Fjelde	20/987

Tildeling av ramme og fordelingsprinsipp for fellingsløyve for hjort i Osterøy kommune for 2020

Vedlegg:

Fellingsresultat hjortejakt Osterøy kommune.11.05.20. 2019

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Fellingsløyve for hjort i Osterøy kommune med heimel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 18.

Det blir tildelt etter teljande areal, jf. § 9 og minsteareal, jf. § 6. For 2020 vert det fordelt etter følgjande kategoriar og %:

Kalv	30 %
Koller, vaksne hodyr	35 %
Spissbukk	20 %
Vaksen bukk	15 %

For å oppfylle viktige mål som bestandsstorleik og skadar på innmark blir det tildelt ekstradyr etter 50% regelen, jf. § 7.

Tildeling av ekstradyr blir fordelt med:

For vald med bestandsplan 30% kalv, 20% spissbukk, 10% vaksen bukk og 30% kolle

For vald utan bestandsplan 40% kalv, 30% spissbukk og 30% kolle

Denne fordelinga gjev ein liten fordel for vald med bestandsplan som er i tråd med forvaltningsplanen om ei forvaltning som er i størst mogleg grad basert på godkjende bestandsplanar.

Godkjente bestandsplanområde får tildelt samla fellingsløyve for heile planperioden i tråd med godkjend bestandsplan, jf. § 16 i samband med konjkenning av bestandsplan.

Plan- og kommunalteknisk utval - 056/20

PL - behandling:

Ellinor Birkeland, FRP, gjorde framlegg om slik merknad til vurdering ved neste revisjon av forvaltningsplan for hjort: "Aktive bruk har større skader/ulempes og bør derfor prioriterast ved tildeling av fellingsløyve for hjort."

Utvalet slutta seg samrøystes til merknaden.

AVRØYSTING

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

PL - vedtak:

"Fellingsløyve for hjort i Osterøy kommune med heimel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 18. Det blir tildelt etter teljande areal, jf. § 9 og minsteareal, jf. § 6. For 2020 vert det fordelt etter følgjande kategoriar og %:

Kalv	30 %
Koller, vaksne hodyr	35 %
Spissbukk	20 %
Vaksen bukk	15 %

For å oppfylle viktige mål som bestandsstorleik og skadar på innmark blir det tildelt ekstradyr etter 50% regelen, jf. § 7.

Tildeling av ekstradyr blir fordelt med:

For vald med bestandsplan	30% kalv, 20% spissbukk, 10% vaksen bukk og 30% kolle
For vald utan bestandsplan	40% kalv, 30% spissbukk og 30% kolle

Denne fordelinga gjev ein liten fordel for vald med bestandsplan som er i tråd med forvaltningsplanen om ei forvaltning som er i størst mogleg grad basert på godkjende bestandsplanar.

Godkjente bestandsplanområde får tildelt samla fellingsløyve for heile planperioden i tråd med godkjend bestandsplan, jf. § 16 i samband med godkjenning av bestandsplan."

Merknad til vurdering ved neste revisjon av forvaltningsplan for hjort: Aktive bruk har større skader/ulempar og bør derfor prioriterast ved tildeling av fellingsløyve for hjort.

Saksopplysningar:

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Kommunen skal kvart år innan den 15. juni, og utan årleg søknad, tildele fellingsløyve for hjort til godkjende vald som ikkje har godkjend bestandsplan/avskytings avtale med kommunen.

Fakta grunnlaget

Tildeling av fellingsløyve til vald som ikkje har godkjend bestandsplan skjer med heimel i forskrift om forvaltning av hjortevilt § 18. Tildeling skal vere målretta i **kategoriane kalv, vaksne hodyr, spissbukk og eldre bukk**. Kalv kan fellast i staden for vaksne dyr av begge kjønn.

Denne saka gjeld målretta tildeling av fellingsløyve

- Retta tildeling etter § 18, jf. § 6
- Tildeling av ekstradyr etter § 7 basert på kriteria i forvaltningsplanen

Ei viktig målsetjing i forvaltningsplanen for hjort er at hjorteviltforvaltninga i Osterøy kommune skal vera kunnskapsbasert. Det blir tilrådd at forvaltninga blir basert på konkrete og etterprøvelege mål. Bestandsindeksar blir nytta som verktøy for dette. Desse bestandsindeksane er basert på lokale observasjonar og fellingsdata.

Indikatorar i hjorteviltforvaltninga

Nokre av dei viktigaste kunnskapskjelder ein har i samband med planlegging av bestandsutvikling

(jakt) er:

- Fellingsstatistikk
- Bestandsstruktur (kjønns- og aldersfordeling)
- 'Sett hjort' registreringar
- Statistikk, irregulær avgang (innmelde funn av døde hjort vinteren og våren 2018.)

Fellingsresultat for perioden 2007-2019

Resultatet frå hjortejakta 2019 syner at det er felte 407 hjort, mot 395, 391, 359, 367, 392 og 401 dei 6 åra før. Det vart felt 60 hannkalv, 47 ho kalv, 96 spissbukk, 67 ung koller, 57 vaksne bukkar og 80 vaksne koller. Sjå tabell 1 under.

Tabellen under viser tal tildelte løyve og felte dyr dei siste 13 åra. Fyrste del av perioden auka fellinga sterkt, men deretter ned igjen. Dei siste åra har fellingsresultata teke seg opp igjen. Det same har fellingsprosenten som i 2019 var på **85,3 %**, som er på nivå med toppåret 2011 som oppfyller målsetting om felling% på minst 85%.

År	Tildelt totalt	Felt hann kalv	Felt ho kalv	Felt hanndyr 1 ½ år	Felt hodyr 1 ½ år	Felt hanndyr eldre	Felt hodyr eldre	Felt totalt	Fellings %
2007	415	31	38	55	43	57	66	290	69,9 %
2008	417	42	38	51	46	48	64	289	69,3 %
2009	462	57	61	51	62	63	83	377	81,6 %
2010	476	60	61	48	64	40	108	381	80,0 %
2011	494	57	74	47	77	56	111	422	85,4 %
2012	526	70	53	62	79	47	109	420	79,8 %
2013	512	62	52	82	64	45	96	401	78,3 %
2014	495	63	51	65	72	47	94	392	79,2 %
2015	496	62	39	60	64	61	81	367	74,0 %
2016	468	52	46	63	60	49	88	359	76,7 %
2017	466	50	50	76	75	53	87	391	83,9 %
2018	486	52	59	72	67	55	90	395	81,3 %
2019	477	60	47	96	67	57	80	407	85,3 %

Tabell 1

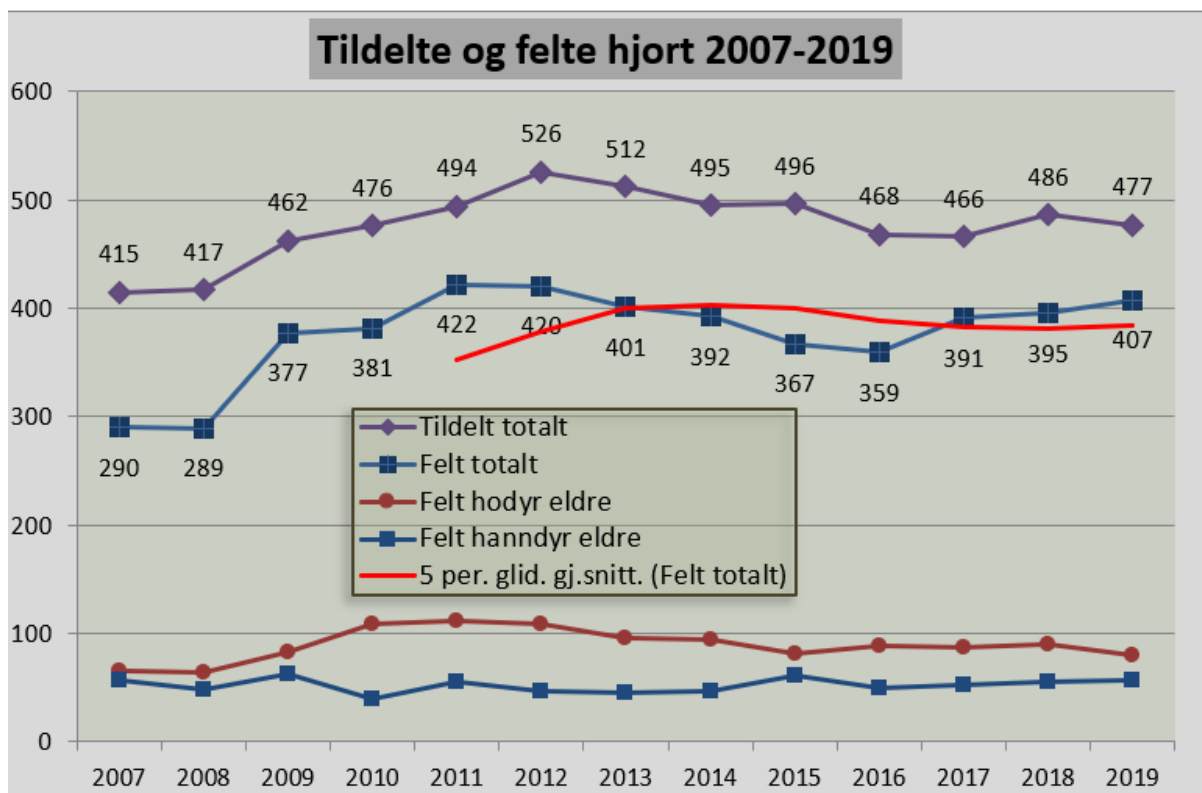
Fordeling på alder og kjønn

Ein viktig målsettinga i hjorteviltforvaltninga i Osterøy kommune er å ha balansert bestandssamansetjing med omsyn til kjønn og alder.

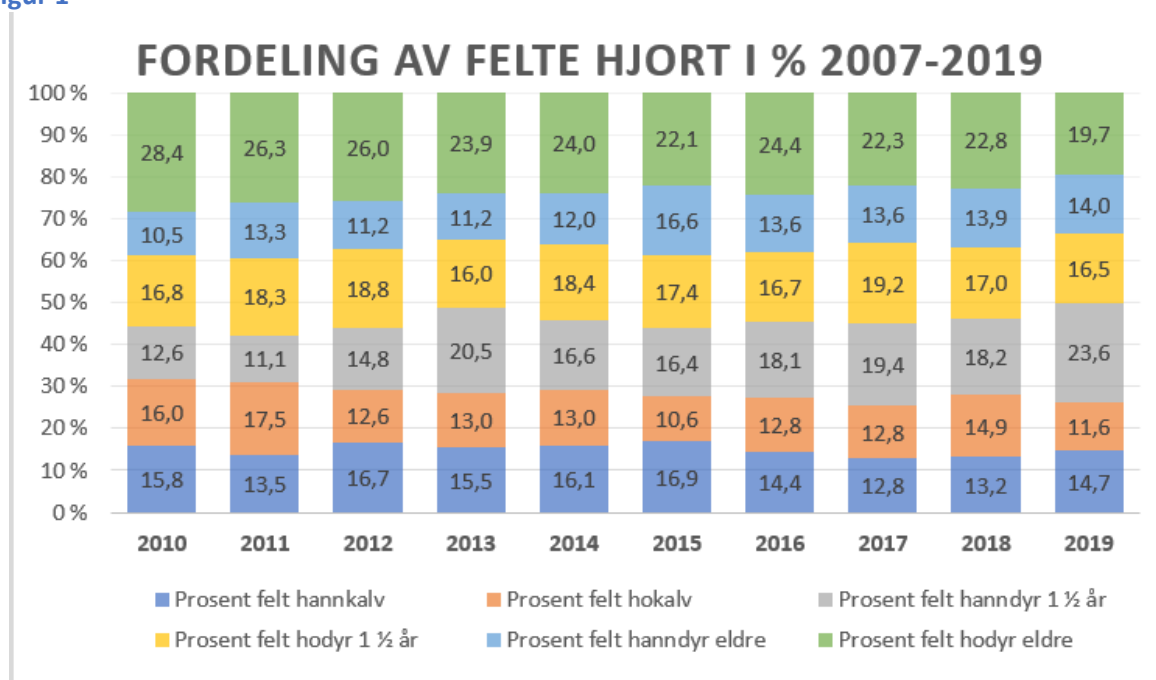
- Jakt i 2019 synta eit uttak av 66 % ungdyr og 34 % vaksne
- Kjønnssfordelinga var 55 % hodyr og 45 % hanndyr.

Målsetjinga om ein balansert alderssamansetjing av uttaket oppfyllte målsetjinga om minst 60% ungdyr.

Når det gjeld målsetjinga for ein balansert kjønnssamansetjing så er uttaket litt skeivt med ei overvekt av hodyr. Noko av årsaka til dette er at det blei felt ein betydeleg overvekt av spissbukk. Valda bør vri noko av uttaket av ungdyr mot ung koller. Men rådmannen meiner at på kort sikt vil eit høgt uttak av koller redusert hjortestamma raskare og at uttaket bør etter kvart bli meir kjønnbalansert.

Figur 1

Figur 2

Sett hjort – evaluering av utvikinga i hjortestamma

Sett hjort registrering går ut på at jegerane under jakta registrerer tidsforbruk og det dei ser og feller av hjort. Utifrå dette vert det rekna ut ulike indeksar som skal sei noko om bestandsutviklinga både i høve bestandsstorleik, kjønnsfordeling, reproduksjon og jakttrykk. Sett Hjort seier noko om utviklinga i storleiken i hjortebestanden, kjønnsamansetning, reproduksjon samt jakttrykket på dei ulike kategoriar dyr.

Indeksane har vist seg å gje eit brukbart bilete på utviklinga i eit område, men nytten er avhengig av kvaliteten på sett-hjort dataa. Kvaliteten vil aukar med auka datamengd/registreringar. Tilfeldige avvik og feilregistreringar vil og gjere mindre utslag di større datamengd som ligg bak. For 2019 har ein oppnådd målsetjinga om minimum 1000 jegerdagar i utmark.

Måloppnåing

Målsettinga for hjorteviltforvaltninga i kommunen går fram av Forvaltningsplanen for hjort for Osterøy kommune 2017-2021. Dei viktigaste målområda er oppgitt i tabell 1 under.

Indeksar for bestandsutvikling 2013-2019 - utmark

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sett hjort pr. jegerdagsverk	1,39	1,72	1,38	1,55	1,58	1,65	1,88
Felt hjort pr. jegerdag	0,16	0,16	0,15	0,16	0,17	0,13	0,16
Sett kolle pr. bukk	2,24	1,71	1,69	1,56	1,63	1,59	1,60
Sett kalv pr. kolle	0,63	0,65	0,58	0,65	0,55	0,6	0,57
Sett spissbukk pr. bukk	0,6	0,98	0,91	0,76	0,55	0,57	0,48
% bukk felt av sette bukkar	20,83	12,34	16,01	14,76	14,08	8,9	13,05
% koller felt av sette koller	10,78	11,13	11,18	11,2	12,13	8,55	7,64
% kalvar felt av sette kalvar	11,18	11,14	15,27	11,28	13,33	9,86	11,26
Tal jegerdagar	470	869	909	910	939	956	1045
Jaktfelt som har levert skjema	33	58	59	66	65	63	73

Tabell 2

Bestandsstorleik

Osterøy har ei målsetjing om å stabilisere hjortestamma/hjortetettleiken på eit nivå som til ei kvar tid blir vurdert som berekraftig ut i frå omsynet til beitegrunnlaget, skadeomfanget i jord og skogbruk, trafikkskadar og biologisk mangfald.

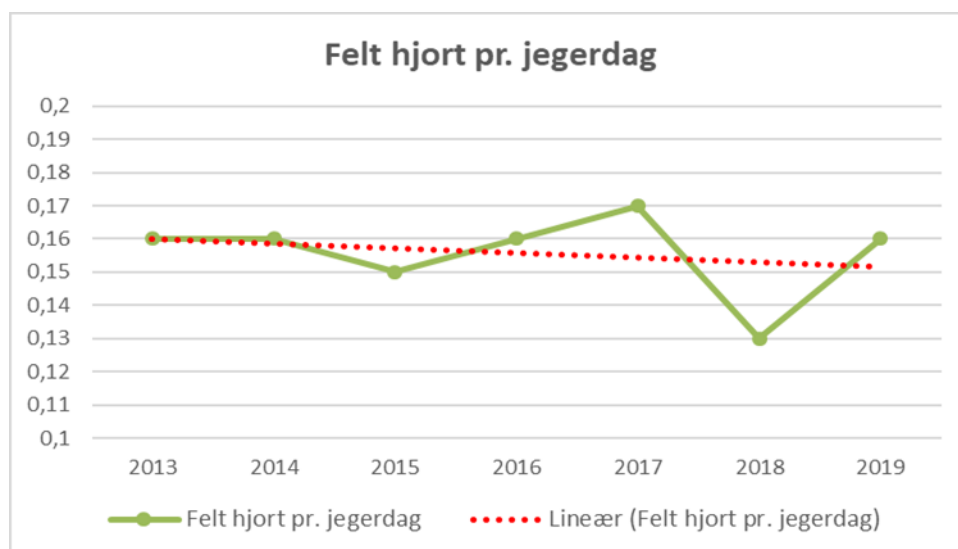
Rådmannen vurderer at hjortestamma framleis er høg. Men at det varierer mykje frå område til område.

Mjeldalen og Rolland har vore eit område som det har blitt nytta mange av tiltaka i Forvaltningsplanen som:

- Høgt uttak av kalvar og ungdyr og produksjonsdyr (koller)
- Høg fellingsprosent
- Aktiv bruk av differensiert minsteareal
- Tilpassa fellingsløyve etter tilgjengeleg kunnskap.

Tala i tabellen over gjeld registreringar gjort i utmark som skal gje eit betre mål på utviklinga i stamma.

Frå og med hausten 2018 blei instruksen for registrering av sett elg og sett hjort endra. Etter ny instruks skal alle observasjonar av hjort rapporterast. Dette fører til at sett pr. jegerdag vil auke i 2018 og framover og at gamle og nye indeksverdiar ikkje vil være direkte samanliknbare. Det er difor tilrådd å bruke indeksen felt dyr pr. jegerdag som alternativt mål på bestandsutviklinga i ein overgangsperiode.

Figur 3

Trendlinja for målet for bestandsutvikla for hjort syner at ein har ein fallande trend. Rådmannen vurderer at det er i samsvar med den kommunale målsetjinga for bestandsstorleik og meiner at fellingstildelinga bør ligge på same nivå som dei seinare åra, men vil variere litt etter tildelingskriteria på fellingsprosent ved tildeling av ekstradyr.

Sett kolle pr. bukk skal gje uttrykk for kjønnsfordelinga i bestanden denne har og variert noko, men trenden er tydeleg og gjev uttrykk for at skeivfordelinga ein har hatt med for lite vaksne hanndyr i bestanden er i betring. Ein reknar at når indeksen er under 1,5 kolle pr. bukk så har ein tilstrekkeleg eldre bukk i bestanden.

Som ein ser i tabellen over viser tala og tabell 1 at det er ein positiv utvikling i talet på bukkar, og har vore ganske stabil siste 6 åra.

Rådmannen vurderer at arbeidet med å vri uttaket i frå eldre bukkar til koller er på god veg og nær med å nå målsetjinga.

Sett kalv pr. kolle fortel korleis noko om tilveksten (reproduksjonen) er området.

Reproduksjonen kan tyde på at rekrutteringa er god og oppfyller målsetjinga om ein stabil og rimeleg god produksjonsevne i hjortebestanden.

Rådmannen vurderer at målsetjinga i forvaltningsplanen om ein høg og god produksjon i hjortestamma er sett over ein periode på 5 år oppfylt. Men det var ein liten nedgang i 2019.

Sett spissbukk pr. bukk gjev uttrykk for alderssamansetninga på bukkar i bestanden.

Tala i tabellen over kan tyde på at det blir fleire eldre bukkar i hjortebestanden som er veldig positivt.

Rådmannen vurderer ein framleis må ha fokus på å ta vare på og auka talet på eldre bukkar i stamma, men at ein er på god veg til å nå målet om spare eldre bukk i uttaket.

Men ein har ikkje opplysningar om den reelle alderen på bukkane og kollene. For å få det må ein ha kjeveanalysar av dei felte dyra. Det ynskjer ein å få til – kanskje allereie i haust.

Vurdering

Tildeling av fellingsløyve etter § 18 og § 7 - fråvik frå minstearealet må skje i samsvar med retningslinene i den kommunale forvaltningsplan. Dei mest sentrale er:

- Stabilisere hjortestamma på eit berekraftig nivå (beitegrunnlag, skadeomfang, trafikkskadar og biologisk mangfald)
- Kunnskapsbasert forvaltning
- Fellingsprosent på minimum 85 %

- Helsetilstand og produksjonsevne
- Skadar på innmark og skog
- Balansert kjønns- og alderssamanstelling
- Kjønnbalansert uttak av vaksne dyr (1,5 og eldre)
- Maks. 40 % eldre dyr i avskytinga som svarar til min. 60% ungdyr
- Minimum 25 % kalv i avskytinga

Måloppnåing

Målområde	Måleparameter	Mål	Snitt siste 5 år	Måloppnåing 2019	
Bestandsstorleik, utmark	Felt hjort pr. <u>jegerdagsv.</u>	0,16	0,154	0,36	OK
Kjønnstilhøve	Kolle / bukk	< 1,5	1,614	1,6	-
Bestandssamanstelling	Felte ungdyr, %	> 60%	63,5	66,3	OK
Fellings%	Fellings%	>85 %	80,2	85,3	OK
Sett-hjort	Levert skjema	>75%	77,8	82	OK
Produksjonsevne	Sett kalv/kolle	>0,6	0,59	0,57	OK-
Slaktevekt - kg 2017-2018	Kalv/ungdyr	Auke	Nedgang	Nedgang	-

Tabell 3

For levert skjema er det for snitt siste 5 år og måloppnåing 2019 gjeve opp tal levert sett-hjort skjema.

Med målretta tildeling får valda tildelt ein kvote dei kan skyte av med ei fordeling som skal gje ei sunn og balansert hjortestamme. Om valda ikkje fyller heile kvoten og tek ut færre dyr i ein kategori, kan ein risikere at avskytinga avviker frå intensjonen som låg til grunn for den fordelinga som kvoten var tildelt etter. Skjer det same over fleire år, vil ein få ein uønskt avskyting. Så sjølv om den kommunale forvaltningsplan set opp overordna retningslinjer for avskytinga, vil det likevel brukast ein stor del skjønn i vurderingane for å korrigere for tidlegare års felling. Ein høg fellingsprosent viktig for ei god hjorteviltforvaltning.

Avvik i frå minstearealet / tildeling av ekstradyr

Etter den lokale forskrifta om minsteareal i Osterøy kommune har valda i denne saka eit minsteareal som er differensiert i frå 300 til 1250 dekar. Kommunen kan fråvike minstearealet med inntil 50 % ved tildeling. Tildelinga som tilrådinga legg opp til her, ligg innanfor rãmene i forskrift om jakt etter hjort og minsteareal, Osterøy kommune.

For å ivareta landbruksinteressene med tilhøyrande beiteskarar, legge til grunn den historiske avskytinga (100 %) som har vore dei siste åra, og at kommunen nyttar den moglegheita som ligg i kommunal forvaltningsplan knytt til minstearealet pr. dyr. I vedteken kommunal forvaltningsplan er minstearealet sett til 300 dekar-1200 /per dyr, med ein moglegheit med ein variasjon på +/-50%. Den auka tildelinga skal ha ei fordeling som er i samsvar med kommunal forvaltningsplan.

Ei føresetnad for å få tildelt ekstradyr etter 50% regelen er at jaktfelte/valda har minimum 85% felling året før. Mindre avvik kan vurderast etter grunngjeven søknad.

Saka er sakshandsama i samsvar god miljøfaglege forvaltningsprinsipp.

Rådmannen vurderer at saka er positiv for folkehelsa ved at mange kjem ut i naturen og er fysisk aktive.

Kommunal økonomi blir ikkje påverka av saka.

Konklusjon/oppsummering

Målet er å oppnå ei balansert avskyting som tek ut dyr i alle aldersgrupper og av begge kjønn, men med ein overvekt av kalv og yngre dyr i uttaket (minimum 60%). Dette er i tråd med den kommunale forvaltningsplanen for hjort 2017 – 2021 som blant anna har som mål høg avskyting og å auke del eldre dyr i bestanden. Rådmannen vil med bakgrunn kommunale målsetjinga tilrå ei tildeling med fordeling :

- 30 % kalv, 35 % (ung) koller og eldre kolle i ein samla kategori
- 20 % spissbukk og 15 % eldre bukk.

Denne fordelinga oppfyller den kommunale målsetjing om ei kjønnsnøytral felling og minimum 25% kalv. Den oppfyller og målsetjinga om å spare eldre bukkar. Ei slik tildeling vil og kunne oppfylle målsetjinga om ei felling av maks 40 % vaksne hjort, men kommunen kan ikkje differensiere mellom ung kolle og vaksen kolle.

I tråd med målsetjinga i forvaltningsplanen legg rådmannen opp til aktiv bruk av 50 % regelen for å oppnå eig høg avskyting og å redusere beiteskadar.